

Una icona turística amb una vista privilegiada del delta de l'Ebre amaga intacte un monument franquista

Desmemòria històrica

Imatge actual del Crist i la creu, inaugurada el 1965 a la Ràpita en homenatge "als caiguts per Espanya"

ESTEBE GIRALT
Sant Carles de la Ràpita

Pocs privilegis com contemplar l'alba des del punt més alt de Sant Carles de la Ràpita (Montsià), al cor del delta de l'Ebre, al mirador de la torre medieval de la Guardiola (s. XVI). Sota els seus peus, la badia dels Alfacs i alguns dels enclavaments de la zona humida de més valor, com les llacunes de la Tanca-da, l'Encanyissada i la reserva natural de la punta de la Banyia. A l'esquena, dominant, una imponent escultura d'un Crist plantat sobre un pedestal de pedra i una creu.

Mirador i icona turística, és un lloc freqüentat també pels veïns, que el coneixen com la Torreta o, els més llunyans del poble, com el Santet. Cap inscripció ni cartell no explica al visitant ni l'origen ni el perquè del monument del Sagrat Cor de Jesús, incrustat el 1965 sobre l'antiga torre medieval "com a homenatge d'admiració, respecte i cristiana memòria (...) als caiguts per Déu i per Espanya", segons va explicar l'alcalde franquista de l'època i va quedar escrit en una revista d'informació local publicada l'agost del 1965, arran de la inauguració.

Mig segle després el monument,

homenjat en aquella època com la *Cruz de los Caídos y el Sagrado Corazón de Jesús*, continua impertèrrit, i amb el pas dels anys la modernitat la reconverteix en un mirador espectacular. Discret, s'ha mantingut allé a qualsevol polèmica o debat públic, cosa si que ha passat, en canvi, no gaire lluny d'aquí, amb el monument inaugurat per Franco un any després, el 1966, a Tortosa (Baix Ebre), en memòria dels ven-

"Els veïns de la Ràpita s'han fet seu el monument; molts n'ignoren l'origen", diu un historiador local

cedors de la batalla de l'Ebre.

Ha estat un jove historiador rapitenec, Pere Mamel Martín, qui ha volgut agitar la memòria passada ara, quan falten pocs mesos per a la consulta anunciada pel govern municipal de Tortosa (GJF i ERC) per decidir el futur del polèmic aguiló al mig del riu Ebre. "Hi ha molta gent que no sap per què es va fer la creu i es va construir aquí el Crist. Et fas gran, besques que simbolitza i aleshores penses: 'Déu

meu, com podem tenir això encara plantat aquí a sobre de la Ràpita?'", explica Martín.

Aquest jove historiadador (URV) ha aconseguit des de les tarves socials que per fi se'n parli, i ha plantejat la necessitat que es retiri el monument franquista de la Torreta. Fa uns quants, el 2010, un periodista local, Dani Sainz de Aja, ja va acreditar les arrels tantes vegades ignorades del mirador, i va donar a conèixer documents de l'època a *La memòria històrica de la Ràpita*. "Per vergonya nostra, no només no està indicat com a tal, sinó que, a més a més, és un símbol del poble i amaga una torre de vigilància més antiga que Sant Carles de la Ràpita", denuncia Sainz de Aja a Facebook, en un debat obert per un mitjà digital local, l'Aguaita.cat.

"Els veïns se l'han fet seu, molts ignoren l'origen que té", afegeix Martín, que veu improbable que ara al poble sorgís un corrent social capaç de demanar que es retiri o es rubugui. Si que es va eliminar, fa anys, la placa commemorativa que el 1965 es va incrustar a la torre. Curiosament, ni el Crist ni la creu de la Ràpita no apareixen al cens actualitzat d'elements de simbologia franquista de Catalunya, elaborat pel Memorial Democràtic de la Generalitat.

Panoràmica "ideal" a 116 metres d'altura

■ Situada exactament a 116 metres per sobre del nivell del mar, antiga torre medieval de vigilància, el mirador de la Guardiola es promociona a les guies turístiques com un "punt ideal per admirar la panoràmica del parc natural del Delta de l'Ebre". Sense cap mena de dubte, paga la pena pujar fins al cim

de la Torreta per fer-se una idea de la rellevància del medi ambiental d'aquesta fràgil zona humida. Tot i que pot semblar que no és gaire alta, és especialment transcendent aquí, en una zona com la plana deltaica. "Es recomana visitar aquest cim abans de començar la visita al Delta, ja que és el punt panoràmic més

proper", destaca al seu web una guia turística de les Terres de l'Ebre. Les recomanacions advertixen que molt millor si es tris un dia clar, ja que es pot albirar tota la costa, des del cap de Salou fins a Peníscola, i el vessant sud de la serra del Montsià. Cap referència al Crist, la creu i la seva paternitat franquista.